

Sadržaj

- Vodič o pravima dijasporice iz BiH „Mapiranje dijasporice iz Bosne i Hercegovine“
- U Sarajevu je održan IX Kongres Svjetskog saveza dijasporice Bosne i Hercegovine
- Održani 10. „Dani Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i znanosti“
- Konferencija „Značaj dijasporice za Bosnu i Hercegovinu“
- Bosanska Krupa: Održan „BH Roots - Promoting EU Values“
- Borovac: Želimo veći utjecaj iseljništva na razvitak Bosne i Hercegovine
- Borovac: Aktivnosti na izradi okvirne strategije BiH o suradnji s iseljništvom
- Ciriš: Održana 25. obljetnica Skupština Matice BiH
- Vijeće stranih investitora: Poslovni barometar 2018.
- 30. Sarajevski sajam knjiga: Održano 29 promocija djela autora i nakladnika iz dijasporice
- Kulturna i društvena povijest naroda Bosne i Hercegovine – Udžbenik za dodatnu nastavu za 5, 6, 7, 8. i 9. razred osnovne škole za djecu u iseljništvu
- Škola bosanskog jezika u Novom Južnom Velsu za djecu uzrasta od 7. do 10. razreda
- Održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dodatnih škola u Velikoj Britaniji
- „Dijaspora za razvoj“: Posjet općinama Ključ, Sanski Most i Prijedor
- Sudjelovanje dijasporice iz BiH u Švedskoj u trgovini i poduzetništvu u BiH

Uvod

Poštovani čitatelji,

Pred vama je treći broj Biltena za iseljništvo, koji izdaje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine s ciljem unaprjeđenja komunikacije i informiranosti našeg iseljništva o događanjima u Bosni i Hercegovini, odnosno o aktivnostima ovog ministarstva.

U prethodna dva broja detaljnije smo vas informirali o dokumentu *Politika o saradnji s iseljništvom*, te nizu aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i ostalih institucija nadležnih za oblast iseljništva, koje su predviđene ovim dokumentom.

Brojne aktivnosti koje su uslijedile nakon usvajanja ovog dokumenta dokaz su ozbiljne namjere i pune predanosti Ministarstva da suradnja s iseljništvom bude postavljena kao prioritarna aktivnost i to na sasvim drugačijim temeljima i načinu nego što je to rađeno do sada.

U ovom izdanju Biltena možete se, između ostalog, informirati o publikaciji *„Mapiranje dijasporice iz Bosne i Hercegovine“* u kojoj su predstavljene rezultati istraživanja dijasporice iz Bosne i Hercegovine koje je provedeno u deset zemalja (Australija, Austrija, Danska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija, Švedska, Švicarska i Sjedinjene Američke Države), IX Kongresu Svjetskog saveza dijasporice Bosne i Hercegovine, 10. „Danima Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i znanosti“, Konferenciji *„Značaj dijasporice za Bosnu i Hercegovinu“*, aktivnostima u okviru projekta *„Dijaspora za razvoj“*, te aktivnostima institucija Bosne i Hercegovine i nevladinih organizacija iz dijasporice i Bosne i Hercegovine.

Ovo je i prigoda da Vas pozovemo da date i osobni doprinos unaprjeđenju suradnje između Bosne i Hercegovine i njezinog iseljništva. Otvoreni smo i veselimo se svim vašim prijedlozima i sugestijama koje će pridonijeti boljem međusobnom razumijevanju i snaženju suradnje.

Vaš Sektor za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice

Vodič o pravima dijaspore iz BiH

U suradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, Grupacija Naša perspektiva je kreirala „Vodič za dijasporu iz Bosne i Hercegovine – Kako ostvariti temeljna ljudska prava u Bosni i Hercegovini?”. Vodič je namijenjen osobama s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine koji žive izvan njenih granica i nastoji olakšati korištenje prava ove skupine u zemlji podrijetla.

Vodič na jednom mjestu daje popis ljudskih prava od interesa za iseljenike iz Bosne i Hercegovine, te daje praktične upute za ostvarivanje istih, s ciljem da se iseljentištvu tijekom njihova boravka u BiH olakša pristup pravima.

„Kada gledamo naše zakonodavstvo, možemo reći da iseljenici iz Bosne i Hercegovine, kao i ostali građani Bosne i Hercegovine, uživaju sva moguća prava u BiH. Međutim, u praksi nedostatak informacija i složeni postupci sprečavaju iseljenike da učinkovito koriste svoja prava u zemlji podrijetla. Iseljentištvu iz Bosne i Hercegovine, kao posebnoj, brojnoj i specifičnoj skupini bh. društva, koja daje ogroman doprinos razvoju, potrebno je stvoriti posebne mehanizme kako bi se olakšalo ostvarivanje njihovih prava u BiH”, rekao je Armin Alijagić ispred Grupacije Naša perspektiva.

Grupacija Naša je perspektiva uspostavljena je 2010. godine i provodi aktivnosti usmjerene na uključivanje dijaspore u razvoj BiH. Grupacija se sastoji od NVO-a Naša perspektiva, Globalna razvojna mreža bh. dijaspore, Poslovni centar bh. dijaspore i Poslovni forum bh. dijaspore – BHdiaFor. U svom dosadašnjem radu, Grupacija je uspostavila suradnju s relevantnim institucijama i organizacijama u BiH, ulagačima bh. podrijetla u inozemstvu, kao i vodećim bh. organizacijama širom svijeta.

Vodič je izrađen u okviru projekta MATRA „Jačanje uloge bh. dijaspore u kreiranju politika u Bosni i Hercegovini”, financiranog od strane Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske.

„Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine“

Publikacija „Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine” predstavlja rezultate istraživanja dijaspore iz Bosne i Hercegovine koje je provedeno u deset zemalja (Australija, Austrija, Danska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija, Švedska, Švicarska i Sjedinjene Američke Države).

Politikom o suradnji s iseljentištvom u cilju 3.1. predviđene su aktivnosti koje se odnose na promoviranje iseljentištva i njegovih razvojnih resursa, uključivo i mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine.

Mapiranje dijaspore provedeno je u sklopu projekta „Uvrštavanje koncepta migracija i razvitka u relevantne politike, planove i aktivnosti u Bosni i Hercegovini (BiH): Dijaspore za razvoj (D4D)”, kojem je prethodilo zaključenje Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Švicarske Konfederacije, koju zastupa federalni ured za vanjske poslove putem Švicarske agencije za razvoj i suradnju, koju predstavlja Veleposlanstvo Švicarske u BiH, Međunarodne organizacije za migracije, koja djeluje putem svoje misije u Bosni i Hercegovini i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda u BiH, za koje je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 35. redovitoj sjednici održanoj 10.05.2017. godine dalo odobrenje.

Istraživanje je provedeno u deset zemalja s

ciljem da se osigura pregled društveno-ekonomskog profila dijaspore iz Bosne i Hercegovine, uključivo demografske, sociološke, ekonomske i društveno-kulturološke podatke. Poseban fokus stavljen je na mapiranje društveno-ekonomskih i profesionalnih aspekata. Također, tijekom mapiranja ispitani su stavovi pripadnika dijaspore prema Bosni i Hercegovini i institucijama u Bosni i Hercegovini, njihova povijest i obrasci migriranja, put i trenutni stupanj integracije u određnim zemljama, kao i njihove prijašnje i trenutne veze s Bosnom i Hercegovinom.

Na temelju provedenoga istraživanja koje je radio međunarodni i interdisciplinarni tim istraživača i to dr. Hariz Halilović, dr. Jasmin Hasić, dr. Dženeta Karabegović, dr. Ajlina Karamehić-Muratović i dr. Nermin Oruč, u koordinaciji s Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) Misijom u BiH i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine izrađena je publikacija „Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine”.

Napominjemo da sadržaj publikacije „Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine”, uključivo nalaze predstavljene u ovoj publikaciji, ne odražavaju nužno mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske, UNDP u BiH i IOM u BiH.

U Sarajevu održan IX Kongres Svjetskog saveza dijaspora Bosne i Hercegovine

U Sarajevu, u subotu, 7. srpnja 2018. godine, održan je IX Kongres Svjetskog saveza dijaspora Bosne i Hercegovine (SSDBiH) pod pokroviteljstvom predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine Bakira Izetbegovića i potporu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Na otvorenju Kongresa, prisutnima su se obratili Bakir Izetbegović, predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Semiha Borovac, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Hasan Šehović, predsjednik Svjetskog saveza dijaspora Bosne i Hercegovine i Suvad Džafić, pomoćnik ministra civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Tijekom Kongresa održana su dva okrugla stola: Uloga dijaspora u gospodarskom razvoju Bosne i Hercegovine i Očuvanje identiteta, kulture i jezika naroda Bosne i Hercegovine u dijaspori.

Sudionici Okruglog stola poslovne grupe Svjetskog saveza dijaspora Bosne i Hercegovine: dr. sci. Anes Cerić, SSD BiH, Maida Bećirović, FIPA, Mirsad Jašarspahić, Privredna/gospodarska komora Federacije BiH, Suad Bešlić – predstavnik gospodarstvenika iz dijaspora, ulagača u BiH, mr. Sulejman Tabaković, odvjetnik i Sanel Jakupović, BHdiaFor u svojim izlaganjima osvrnuli su se na stanje i perspektive razvoja ulaganja i poslovne suradnje dijaspora iz BiH s odgovarajućim strukturama u BiH. Oni su pozdravili napore relevantnih institucija i organizacija u Bosni i Hercegovini i dijaspori u protekle dvije godine za promicanje dijaspora

iz BiH kao jednog od ključnih čimbenika koji mogu generirati i ubrzati društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine u svim segmentima.

Sudionici okruglog stola na temu „Očuvanje identiteta, kulture i jezika naroda Bosne i Hercegovine u dijaspori” Haris Halilović, SSD BiH, Fatima Veladžić, Švedska i Muhidin Čolić, Institut za jezik UNSA predstavili su rad dopunskih škola u Njemačkoj, Švedskoj i Danskoj. Pozdravljeni su napori državnih institucija u Bosni i Hercegovini koji se odnose na tiskanje udžbenika za dodatnu nastavu djece u iseljeništvu od 5. do 9. razreda, ali je naglašeno da je potreban i dalji angažman kako bi se regulirala ova oblast.

Izaslanici su izabrali novo vodstvo Svjetskog saveza dijaspora Bosne i Hercegovine. Za predsjednika je ponovno izabran Hasan Šehović (Turska), i potpredsjednike Hamdija Malić (Hrvatska) i Tamara Smajlović (Italija).

Novoimenovani članovi Središnjeg odbora SSD BiH su: Hasan Šehović (Turska) Ahmet Kemal Bayrak (Turska), Muhamed Siranović (Engleska), Almir Bahhodžić (Austrija), Dženan Nović (Norveška), Jasmin Bajrić (Švedska), Edin Hajder (Danska), Benjamin Heleg (Danska), Željka Šećerbegović (Danska), Nedžad Solunović (Njemačka), Safet Alispahić (Australija), Hamdija Malić (Hrvatska), Hajrudin Isović (Njemačka), Tamara Smajlović (Italija), Kerim Dizdar (Slovenija), Jasmin Halkić (Kanada) i Željko Javor (Nizozemska).

Održani 10. „Dani Bosanskohercegovačko - američke akademije umjetnosti i znanosti“

Deseti “Dani Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i znanosti (BHAAS)”, pod pokroviteljstvom Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, održani su na Jahorini od 21. do 24. lipnja.

Na ovoj multidisciplinarnoj konferenciji sudjelovali su brojni ugledni profesori, doktori, akademici i drugi uglednici iz svijeta znanosti, kulture i umjetnosti. “Dane BHAAS” posjetilo je oko tisuću sudionika iz 24 zemlje svijeta, održano je 27 simpozija, mnogi okrugli stolovi i panel diskusije s više od 375 predavača.

Prva dva dana konferencije bila su u znaku tehničkih i prirodnih znanosti, te dječije psihijatrije. Posebnu pozornost privukao je dvodnevni transdisciplinarni simpozij iz područja ranograsta, razvoja i ranog učenja kojem je nazočila i Geeta Narayan, voditeljica Ureda UNICEF-a za posvećen Međunarodnim simpozijima iz mehaničkog inženjerstva, opće i abdominalne kirurgije, intenzivne medicine, kardiologije, te društvenih i humanističkih znanosti.

Ovogodišnji program “Dana BHAAS” bio je obogaćen eminentnim kulturnim događanjima poput izložbe doajena bh. slikarstva Safeta Zeca, kazališne

predstave “Knjiga mojih života”, koncertom Sarajevske filharmonije, kao i izložbom “Sjećanja u kamenu” autora antropologinje Amile Buturović, fotografa Velibora Božovića i kipara Adisa Fejzića.

BHAAS na najbolji je način obilježio jubilej svog postojanja organizacijom najveće stručne konferencije na Balkanu, koja je okupila stotine uspješnih stručnjaka, te pomogla u utemeljenju njihove suradnje. Ovogodišnji “Dani BHAAS” omogućili su da po prvi puta u našoj zemlji budu prezentirane najnovije tehnologije koje se koriste u medicini (poput robotike), te ugoste vrhunski medicinski stručnjaci iz najuglednijih klinika u Europi i svijetu. Ne treba zaboraviti ni potpisivanje suradnje sa CIGRE, te realizaciju otvorenja Tehničkog muzeja, što je veoma važno, jer je BiH jedina zemlja u Europi koja nema ovakav muzej.

BHAAS poziva znanstvenike, stručnjake, studente, kulturne djelatnike i eksperte iz različitih područja, u dijapori i Bosni i Hercegovini, da nazoće narednim “Danima BHAAS”, ali i državne institucije i ugledne kompanije da podrže ovaj veoma značajan projekt za našu zemlju.

Konferencija “Značaj dijaspore za Bosnu i Hercegovinu”

U Sarajevu je polovicom lipnja održana Konferencija “Značaj dijaspore za Bosnu i Hercegovinu”, kojoj je nazočilo više od 100 sudionika, uključujući predstavnike organizacija iseljništva iz Bosne i Hercegovine i uspješne pojedince, predstavnike veleposlanstava u Bosni i Hercegovini, međunarodnih organizacija, institucija na državnoj i entitetskoj razini, jedinica lokalne samouprave i nevladinih organizacija. Konferenciju je otvorila ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac.

U obraćanju skupu naglasila je da je cilj Ministarstva jačati veze između Bosne i Hercegovine i njezine dijaspore i da za Bosnu i Hercegovinu dijaspora znači mnogo više od samoga broja. Dodala je da se ne smije propustiti prilika da jedni drugima pružimo ruku i dokažemo kako je suradnja Bosne i Hercegovine i dijaspore od obostranoga interesa.

Tijekom Konferencije sudionici su ukazali na značaj uloge dijaspore u društveno-političkom životu u Bosni i Hercegovini kroz sudjelovanje u kreiranju javnih politika, investiranju, prijenosu znanja, i naglasili značaj suradnje s jedinicama lokalne samouprave.

Sudionici Konferencije i predstavnici dijaspore pozdravili su organiziranje ovog događaja, kao i potporu svim budućim događanjima koji podrazumijevaju aktivno sudjelovanje dijaspore na način da ukažu na velike i značajne kapacitete iseljništva iz Bosne i Hercegovine. Ovom prigodom pozvali su institucije na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini da se aktivnije uključe u komunikaciju i suradnju s iseljništvom s ciljem pružanja kvalitetnijih usluga iseljništvu, stvaranja uvjeta za veće sudjelovanje iseljništva u razvitku BiH, naročito u području investiranja i prijenosa znanja, te promociji iseljništva.

Najveći broj adresa bitan za investicije iseljništva nalazi se na lokalnoj razini, te je stoga naglašena važnost većeg angažmana jedinica lokalne samouprave za bolju suradnju s iseljništvom i pružanja kvalitetnije usluge iseljništvu. Uključivanje potencijala iseljništva u lokalne razvojne planove u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, također, predstavlja značajan korak naprijed ka kreiranju povoljnih uvjeta za privlačenje investicija dijaspore.

O pitanju prijenosa znanja iz dijaspore, sudionici Konferencije suglasni su da se institucije na

svim razinama vlasti trebaju aktivnije uključiti u korištenje velikih ljudskih resursa u iseljništvu u cilju razvitka BiH. Pozdravljaju aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koje se odnose na rezultate istraživanja provedenog kroz Mapiranje iseljništva u deset zemalja prijema, kao i angažman na unaprjeđenju komunikacije sa iseljništvom kroz izradu Plana komunikacije s iseljništvom čiji će izričit cilj biti privlačenje druge i treće generacije mladih u iseljništvu, te promocija potencijala Bosne i Hercegovine.

Tijekom rasprave sudionici Konferencije istaknuli su da je potrebno zahtjeve dijaspore unijeti u sve planove i politike relevantnih nadležnih institucija u BiH. Također, naglasili su da postoji povoljna poslovna klima za investiranje u Bosni i Hercegovini, što je potvrđeno i brojnim uspješnim primjerima izlagača na Konferenciji, ali da nije dovoljno prezentirana, na čemu treba intenzivno raditi.

Konferencija je organizirana u sklopu projekta Dijaspore za razvoj, koji je projekt Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Vlade Švicarske u partnerstvu sa UNDP i IOM u BiH.

Bosanska Krupa: Održan "BH Roots - Promoting EU Values"

Od 30. srpnja do 5. kolovoza 2018. godine u Bosanskoj Krupi održan je "BH Roots – Promoting EU Values" u organizaciji BH Roots NGO iz Danske i Saveza bh. udruga u Danskoj.

Ovom događaju prisustvovalo je oko 40 mladih iz Danske, Engleske, Njemačke, Austrije, Turske i Bosne i Hercegovine, starosne dobi od 18 do 30 godina.

BH Roots NGO organizacija mladih registrirana je u Kraljevini Danskoj, ali područje rada je širom Europe i u Bosni i Hercegovini, a okuplja mlade koji su rođeni u dijaspori, koji studiraju izvan Bosne i Hercegovine i koji žive i rade u Bosni i Hercegovini.

Savez bh. udruga u Danskoj organizator je ovoga projekta u sklopu programa Erasmus+, a dio projekta u 2018. godini odlučili su realizirati u Bosni i Hercegovini, radi podrške lokalnim zajednicama.

U okviru ovog događaja razgovarano je o temama: EU vrijednosti, motivacija mladih i mogućnosti buduće suradnje mladih u dijaspori i Bosni i Hercegovini. Osim radionica o temi interkulturalnosti i konstruktivnih rasprava, učesnici projekta imali su prigodu slušati i predavanja o očuvanju identiteta i važnosti grupnog i individualnog razvitka.

Ovu aktivnost podržalo je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine čiji su predstavnici

3. kolovoza 2018. godine održali sastanak sa mladima i organizatorima skupa, gdje su prezentirane aktivnosti Ministarstva prema iseljeništvu. Istaknuto je da Ministarstvo želi u narednom periodu provesti niz aktivnosti za što treba aktivnu podršku mladih u dijaspori.

Ovaj projekt predstavlja pionirski pothvat, a kompetencije i znanja koja će mladi ponijeti s ovog događaja mogu biti od velike koristi za buduće aktivnosti usmjerene na mlade u dijaspori. Zaključeno je kako je ovo tek početak međusobne suradnje i da Ministarstvo u narednom razdoblju usmjerava svoje aktivnosti upravo na mlade u dijaspori, te planira provesti niz aktivnosti za što treba njihovu aktivnu podršku. Mladi su podržali napore i aktivnosti Ministarstva usmjerene prema iseljeništvu i pokazali volju za intenzivnom suradnjom.

Predstavnici Ministarstva su sa organizatorima skupa posjetili Armina Halitovića, načelnika Općine Bosanska Krupa, gdje je razgovarano o pitanjima mladih i mogućnostima međusobne suradnje.

Načelnik Halitović je kazao kako su Erasmus+ projekti odlična prigoda za mlade ljude da nauče nešto novo, razmijene iskustva i podijele svoje znanje sa drugima. On je dodao kako je sretan što je ovakav projekt implementiran baš u Bosanskoj Krupi, te zahvalio Kulturno-umjetničkom društvu „Grmeč“, suorganizatoru skupa, što je još jednom prepoznalo vrijednost projekta i dovelo ove mlade ljude u Bosansku Krupu.

Predstavnici Ministarstva ponudili su načelniku Halitoviću zaključivanje Memoranduma o suradnji, s obzirom na brojne pripadnike dijaspore iz ovoga kraja, koji mogu biti veliki potencijal za razvojne procese ove općine i općenito Bosne i Hercegovine.

Borovac: Želimo veći utjecaj iseljeničtva na razvitak Bosne i Hercegovine

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac izjavila je da Ministarstvo na čijem je čelu želi da se što više osjeti utjecaj iseljeničtva na sveukupni razvitak BiH.

“Ono što želimo uraditi, kada govorimo o iseljeničtvu, je da se doista osjeti njihov utjecaj u Bosni i Hercegovini, ne samo kroz društveno-ekonomski razvitak, nego i kroz sva ostala područja”, kazala je Borovac u izjavi za medije tijekom 9. Sarajevo Business Foruma 2018.

Ministrica Borovac je sudjelovala u panelu o ulozi žene u vodstvu u razvoju koji je održan u sklopu Foruma.

“Ono što sada činimo na planu uvezivanja s iseljeničtvom upravo je da smo izradili mapiranje našeg iseljeničtva u pogledu ljudskih potencijala i onoga što imamo u iseljeničtvu, među kojima je, naravno, jedan značajan broj žena koje su itekako priznate u zemljama prijema i koje su preuzele i vodeće uloge u nekim područjima ili u vlasti u tim zemljama”, kazala je Borovac te dodala kako će ovo biti prigoda da se nakon mapiranja govori i o tim vrstama povezivanja i suradnje.

Istakla je kako samo u Sjevernoj Americi ima

znatan broj žena koje mogu sudjelovati u prijenosu znanja i koje su angažirane u organizaciji koja okuplja uspješne Bosance i Hercegovce iz različitih područja njihovoga djelovanja.

Podsjetila je da su žene lideri u oblastima zdravstva, IT-sektora i da su spremne pomoći i svoje znanje prenijeti pojedincima, institucijama i organizacijama u Bosni i Hercegovini.

Borovac: Aktivnosti na izradi okvirne strategije BiH o suradnji s iseljeničtvom

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH Semiha Borovac izjavila je na konferenciji za novinare nakon 139. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine da su, nakon usvajanja Politike o suradnji s iseljeničtvom, pokrenute značajne aktivnosti na realizaciji ovoga dokumenta.

Prema njezinim riječima, to je bio temelj za višemilijunske projekte međunarodnog karaktera u svezi sa suradnjom s iseljeničtvom.

„Potpisali smo sporazum sa 28 gradova i općina koje su već počele, na neki način, od donacija, međunarodnih, koristiti sredstva za unaprjeđenje svojih kapaciteta unutar lokalnih zajednica za suradnju s iseljeničtvom“, kazala je Borovac.

Dodala je da je u veljači ove godine promoviran prvi interaktivni portal za dijasporu, a u pripremi je i portal za interaktivno dodatno obrazovanje „na koje

naši iseljenici već dugo čekaju“.

Ministrica Borovac je napomenula da je počela i aktivnost na izradi okvirne strategije BiH o suradnji s iseljeničtvom.

„Ovo su sve, na neki način, dobri predznaci, da samo u godinu dana imamo jako značajno interesiranje naših iseljenika, tako da u Njemačkoj formiramo prvo predstavničko tijelo sastavljeno od predstavnika iz Bosne i Hercegovine unutar Njemačke, koje ima trostruku ulogu, surađivat će međusobno, s vlastima u Njemačkoj i u Bosni i Hercegovini“, navela je ministrica Borovac.

Kazala je da su završili mapiranje dijaspore u deset zemalja svijeta gdje su naši iseljenici najbrojniji.

Naglasila je da će, prvi puta, naša zemlja imati podatke o ljudskim potencijalima naših iseljenika koji će vrlo brzo biti prezentirani.

Zürich: Održana 25. godišnja Skupština Matice BiH

U Zürichu je 7. travnja održana 25. redovita godišnja Skupština Matice Bosne i Hercegovine, međunarodne organizacije koja njeguje i radi na očuvanju znanstvene i kulturne baštine Bosne i Hercegovine, a kojoj je na poziv organizatora nazočila i predstavnica Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Matica BiH utemeljena je u siječnju 1993. godine i respektabilna je organizacija koja ima između 500 i 600 članova i simpatizera.

Predsjednik Matice BiH Hamdija Kočić u uvodnome izlaganju na godišnjoj Skupštini kazao je da ove godine Matica BiH slavi 25. obljetnicu postojanja, te prezentirao aktivnosti ove organizacije tijekom 2017. godine.

„Tijekom prošle godine organizirali smo filmsko veče ‘Pogled iza kulisa – Kako se radi film?’, s redateljicom i filmskom producenticom Andreom Štaka i prikazivanje filma ‘Gospođica’. Također, organiziran je sedmi po redu Mini Ekonomski Forum, na kojem je potpisana ‘Ciriška deklaracija’, koja ima za cilj uspostavu tehničke i stručne suradnje gradova i znanstvenih institucija, oko budućega urbanog razvitka grada Sarajeva a čiji su potpisnici Grad Sarajevo, Grad Ciriš, ETH Zurich Katedra Ur.

On je dodao da je u listopadu 2017. godine održana tribina Matice Bosne i Hercegovine ‘Čudnovate vremenske naprave’ na kojoj je gost bio umjetnik, sajdzija, inovator Miki Eleta, dok je na tribini ‘BUKA u Zürichu– Sloboda govora i uloga medija u post-konfliktnom društvu u Bosni i Hercegovini’

gosovao novinar i publicista Aleksandar Trifunović & Magazin ‘BUKA’.

„Sedmi Gala bal Matice Bosne i Hercegovine održan je 25. studenog 2017. godine, a u prosincu organizirali smo tribinu: Država po mjeri pojedinca? Perspektive za liberalnu Bosnu i Hercegovinu, na kojoj je gost bio dr. Adis Merdžanović. Aktivnosti u ovoj godini počeli smo svečanom Akademijom povodom 25. godina utemeljenja Matice Bosne i Hercegovine“, istakao je Kočić.

Kao gost na godišnjoj Skupštini, predstavnicca Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Zlata Smajić prezentirala je aktivnosti Sektora za iseljništvo, s fokusom na Politiku o suradnji s iseljništvom i dinamikom njene realizacije. Izrazila je potporu višegodišnjem angažmanu Matice na očuvanju znanstvene i kulturne baštine BiH i čestitala im jubilarnu 25. obljetnicu postojanja. Upoznala je nazočne o strateškim ciljevima Politike o suradnji s iseljništvom i aktivnostima koje se realiziraju u cilju implementacije mjera predviđenih Politikom: pripremne aktivnosti na izradi Okvirne Strategije, jačanju kapaciteta jedinica lokalne samouprave za suradnju s iseljništvom, utemeljenje mehanizma za predstavljanje iseljništva u zemljama prijema, istraživanje o profilu iseljništva u 10 zemalja prijema s posebnim naglaskom na ekonomske i akademske potencijale u iseljništvu. Također, prezentirala je Interaktivni portal za dijasporu iz BiH i mogućnosti koje ovaj portal nudi iseljništvu u cilju unaprjeđenja međusobne komunikacije.

Vijeće stranih ulagača: Poslovni barometar 2018.

Vijeće stranih ulagača (FIC) u Bosni i Hercegovini krajem je lipnja 2018. objavilo drugo izdanje Poslovnog barometra, istraživanje koje sadrži niz korisnih informacija o preprekama u poslovanju u Bosni i Hercegovini, koristima ulaganja, te glavnim razlozima za reinvestiranje u Bosni i Hercegovini.

Rezultati istraživanja koristit će se za poboljšanje situacije i zahtjeva investitora prema institucijama u Bosni i Hercegovini, s ciljem unaprjeđenja regulatornog okvira, učinkovitosti državne uprave i političkih odluka za jačanje položaja trenutnog ulaganja i poticanja novih.

U sažetku Poslovnog barometra navodi se da, iako je Bosna i Hercegovina utvrdila da je privlačenje stranih ulagača jedan od strateških prioriteta, željena razina ulaganja još nije postignuta zbog političke nestabilnosti, komplicirane administrativne strukture, opsežne birokracija i nedostatka poticajnog poslovnog okruženja.

Među članicama VSU, 77% smatra da je poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini nepredvidljivo, što svakako smanjuje mogućnost privlačenja stranih ulaganja. Međutim, bez obzira na uočene prepreke na koje su članice VSU navele u ovoj studiji, 84% postojećih ulagača spremno je preporučiti Bosnu i Hercegovinu kao zemlja za ulaganje, a 70% njih planira reinvestirati u Bosni i Hercegovini u naredne tri godine.

Ulagачi su identificirali visoko obrazovani kadar, uglavnom tehničke i ekonomske struke (inženjere strojarstva i inženjere elektrotehnike, programere, menadžere) kao najpoželjnije profile uposlenika.

Međutim, ulagači su također u potrazi za drugom tehničkom stručnom radnom snagom. U 2017. godini u 49% tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju imalo je povećanje broja uposlenih.

Ukratko, ovo istraživanje pokazalo je da članice VSU ulažu u Bosni i Hercegovini zbog

njezinog geografskog i strateškog položaja i potencijala domaćeg tržišta, kao i postojećih resursa i logistike u Bosni i Hercegovini.

Poslovni barometar nadopunjuje Bijelu knjigu koju također objavljuje VSU, a koja sadrži konkretne preporuke za poboljšanje poslovne i investicijske klime u Bosni i Hercegovini. Vijeće stranih ulagača je neprofitna poslovna udruga koja zastupa interese stranih tvrtki u Bosni i Hercegovini.

Ciljevi VSU su poboljšanje investicijskog i poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini te promicanje komunikacije i suradnje VSU i vlasti u Bosni i Hercegovini.

Vijeće stranih ulagača utemeljeno je 2006. godine, a njegovi članovi su više od 50 međunarodnih i regionalnih tvrtki iz različitih sektora: metalne industrije, rudarstva, građevinarstva, pravnih i financijskih usluga, nafte i energije, trgovine, bankarstva, telekomunikacija, proizvodnje hrane i pića i mnogi drugi. Članovi VSU do sada su u Bosnu i Hercegovinu uložili više od devet milijardi KM, a upošljavaju više od 20.000 osoba.

Poslovni barometar i Bijela knjiga dostupni su na službenim stranicama VSU <http://www.fic.ba>.

Kulturna i društvena povijest naroda Bosne i Hercegovine – Udžbenik za dodatnu nastavu za 5, 6, 7, 8. i 9. razred osnovne škole za djecu u iseljeništvu

U svibnju ove godine tiskan je udžbenik namijenjen djeci u bosanskohercegovačkom iseljeništvu, koja pohađaju nastavu od 5. do 9. razreda u dodatnim osnovnim školama, a koji nosi naslov „Kulturna i društvena povijest naroda Bosne i Hercegovine“.

Nakladnik ovoga udžbenika je Ministarstvo civilnih poslova BiH, a bit će od velikog značaja za mladu bosanskohercegovačku populaciju koja živi izvan svoje domovine, kao i za nastavno osoblje koje izvodi nastavu sukladno aktualnom Nastavnom planu i programu za dodatne škole u bosanskohercegovačkom iseljeništvu.

Autori koji su radili na pripremi ovog udžbenika su kroz nastavnu građu obuhvatili najvažnije elemente društvenog i kulturno-povijesnog identiteta Bosne i Hercegovine i on sadrži poglavlja koja se bave jezicima i književnosti naroda Bosne i Hercegovine, glazbenom i likovnom kulturom, geografijom i poviješću. Udžbenik je usklađen s Nastavnim planom i programom i prilagođen sadržajno uzrastu učenika, a autori su nastojali ispoštovati normu standardnih jezika, koja je prepoznata u onome što je zajedničko za službeni bosanski, hrvatski i srpski jezik u Bosni i Hercegovini i dva pisma koja su u upotrebi.

Vjerujemo da će ovaj udžbenik doprinijeti razvoju svijesti o izuzetnim bosanskohercegovačkim vrijednostima, unaprijediti kvalitetu dodatne nastave, a prije svega, omogućiti stjecanje novih znanja o svojoj domovini svim budućim generacijama u bosanskohercegovačkom iseljeništvu.

30. Sarajevski sajam knjiga: Održano 29 promocija djela autora i nakladnika iz dijaspore

Na 30. Sarajevskom sajmu knjiga, održanom od 18. do 23. travnja 2018. godine u sklopu programa predstavljanja autora, nakladnika i znanstvene literature, Sektor za iseljenišтво sudionicima je organizirao 29 promocija djela 20 autora, dvije nakladničke kuće i jedne udruge građana iz deset zemalja.

Predstavljena su djela Denisa Dželića (Danska), dr. Sane Hećo (Švedska), Ismeta Bekrića (Slovenija), Emine Čabaravdić-Kamber (Njemačka), Šime Ešića (Njemačka), Safete Osmičić (Nizozemska), Vezuva Bašića (Danska), Izeta Muratspahića (Švedska), Jasne Šamić (Francuska), Safije Bevandić (Australija), Asime Smajić-Čošabić (Francuska), Smaila Jonuza (Švedska), Bisere Suljić-Boškailo (Njemačka), Zlatka Lukića (Norveška), Huseina Ismailovića (Njemačka), Midhata Medića (Švedska), Muradifa Čate (Njemačka). Predstavljene su i

nakladničke kuće „Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla i KDBH Preporod Zagreb, te izdanja Bošnjačkog kulturnog saveza Slovenije.

Sajamsku nagradu za najbolju dječiju knjigu dobio je Muhidin Šarić za knjigu „Bajka o gavranu Gaku“ u izdanju IK „Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla. Odlukom ravnatelja KJKP Centar „Skenderija“ - Sarajevskog sajma specijalno sajamsko priznanje dodijeljeno je za 25 godina postojanja i rada IK „Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla.

Ono što je karakteristika i ovogodišnjeg predstavljanja autora, nakladnika i znanstvene literature na Sarajevskom sajmu knjige je pokazano interesovanje autora i nakladnika za sudjelovanje na Sajmu. Međutim, zapažen je mali broj autora znanstvene i stručne literature (jedna učesnica), te mali broj autora mlađe generacije.

Škola bosanskog jezika u Novom Južnom Velsu za djecu uzrasta od 7. do 10. razreda

Učenje “drugih jezika osim engleskog” (LOTE) u redovitim školama u Australiji regulirano je na državnoj razini, pri čemu svaka država akreditira učenje “stranih” jezika u svojim školama.

Od 2004. godine, u državi Viktorija, „bosanski kao drugi jezik“ prepoznat je kao izborni predmet jednak svim drugim predmetima zajedno s već postojećih 47 jezika, među kojima su i srpski i hrvatski jezik.

Od 2018. godine ovu mogućnost imat će i djeca bh. iseljenika uzrasta od 7. do 10. razreda koji pohađaju škole u Novom Južnom Velsu.

Bosanska škola u Sydneyu, u suradnji s Veleposlanstvom Bosne i Hercegovine u Kanberi, postigla je dogovor sa subotnjom školom za društvene jezike NSW o uvođenju bosanskog jezika u nastavni program.

Ovime je djeci iseljenika iz Bosne i Hercegovine uzrasta od 7. do 10. razreda koji pohađaju škole u Novom Južnom Velsu otvorena mogućnost izučavanja bosanskog jezika kao izbornog predmeta. Nastava može početi već od drugog tromjesečja 2018. godine,

pod uvjetom da se prijavi najmanje deset zainteresiranih učenika. Subotnja škola za društvene jezike u Novom Južnom Velsu (Saturday School of Community Languages) državna je srednja škola koja, još od 1978. godine, omogućava učenicima da uče jezik njihovog podrijetla, u slučajevima gdje se taj jezik ne uči u srednjoj školi koju pohađaju.

Subotnju školu u Novom Južnom Velsu pohađa više od 3.250 učenika od 7. do 12. razreda gdje uče 24 različita jezika: arapski, armenski, bengalski, kineski (mandarinski), hrvatski, filipinski, hindi, mađarski, talijanski, japanski, kmerski, korejski, makedonski, malteški, grčki, perzijski, poljski, portugalski, pendžabski, srpski, španjolski, turski, ukrajinski i vijetnamski.

Program u školi odobren je prema edukativnim standardima Novog Južnog Velsa.

Održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dodatnih škola u Velikoj Britaniji

U organizaciji udruge BH UK Network 30. 06. 2018. godine u Londonu je održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dodatnih škola u Velikoj Britaniji.

U ime Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine manifestaciji su nazočile Isma Stanić, voditeljica Odsjeka za gospodarsku, obrazovnu, znanstvenu i kulturnu suradnju i Ana Judi Galić, voditeljica Odsjeka za statusna pitanja i informiranje iseljništva.

Jubilej je otvorio Sabit Jakupović, predsjednik BH UK Network i kratko rezimirao rad udruge u zadnjih dvadeset godina.

Skup su pozdravile Biljana Lučić, prvi tajnik u Veleposlanstvu BiH u Londonu i Isma Stanić, voditeljica Odsjeka za gospodarsku, obrazovnu, znanstvenu i kulturnu suradnju s iseljništvom, koja je u svom obraćanju naglasila značaj rada sa djecom u očuvanju maternjeg jezika i kulture u iseljništvu, čestitala 20 godina uspješnog rada i zaželjela dalji uspjeh u radu, kao i da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH podržava njihov rad i stoji na raspolaganju za pomoć.

Usljedio je kulturno-umjetnički program u kojem su sudjelovali učenici pet dodatnih škola u Velikoj Britaniji: Hertfordshire, Birmingham, Coventry, Derby i Victoria London, te KUD „Bosanski biseri“ Derby i KUD „Mladost Bosne“ iz Birminghama.

Nakon kulturno-umjetničkog dijela programa, organizirano je ocjenjivanje likovnih radova učenika dodatnih škola. Nakon što je komisija izabrala najbolje radove, pobjednicima su uručene prigodne nagrade za prvo, drugo i treće mjesto o temi motivi iz Bosne i Hercegovine i slobodnim temama.

U sportskom dijelu događaja, održane su sportske igre za učenike dodatnih škola, poslije čega su predstavnice Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH pobjednicima uručile nagrade za osvojena prva, druga i treća mjesta.

“Dijaspora za razvoj”: Posjeta općinama Ključ, Sanski Most i Prijedor

U okviru projekta „Dijaspora za razvoj” održana je terenska posjeta općinama Ključ, Prijedor i Sanski Most, kako bi se predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske i UNDP-a BiH upoznali o dosadašnjim aktivnostima projekta.

U općini Ključ svečano je otvoren Ured za dijasporu, kao jedna od aktivnosti koje provodi ova općina u sklopu projekta “Dijaspora za razvoj”. Ovom prigodom nazočnima su se obratili Kemo Sarač, pomoćnik ministrice za ljudska prava i izbjeglice, Barbara Dätwyler Scheuer, ravnateljica za suradnju u Veleposlanstvu Švicarske, Sukhrob Khoshmukhamedov, zamjenik rezidentne predstavnice UNDP-a i Nedžad Zukanović, načelnik Općine Ključ ističući značaj i ulogu dijaspore za razvitak Bosne i Hercegovine.

Sarač je kazao da je, otvorenjem Ureda, lokalna zajednica, zapravo, prepoznala kapacitete koje dijaspora ima i odaslala jasnu poruku kako želi posvetiti veću pozornost suradnji s dijasporom, nego što je to do sada bio slučaj.

Temeljni cilj Ureda za dijasporu je utemeljenje sistematizirane komunikacije i suradnje s bh. građanima koji žive i rade izvan BiH, kao i unaprjeđenje komunikacije s drugim jedinicama lokalne samouprave, Sektorom za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i drugim institucijama. Među ostalim, Ured za dijasporu imat će i zadaću da koordinira prigodom organiziranja posebnih događanja za dijasporu i radi na promociji projekata javno-privatnog partnerstva u lokalnoj zajednici iz različitih područja.

Tijekom boravka u općini Prijedor izaslanstvo je posjetilo uspješne firme i investitore iz dijaspore: Austronet i Cromex i razgovarala sa gradonačelnikom Prijedora Milenom Đakovićem o realizaciji aktualnih projekata. Gradonačelnik je naglasio značaj realizacije ovakvih projekata za lokalnu zajednicu i

Bosnu i Hercegovinu u cjelini, i izrazio žaljenje zbog suspendiranja svih daljnjih projekata na teritoriju Republike Srpske zbog Odluke Vlade Republike Srpske o povlačenju iz projekta “Dijaspora za razvoj”. U kontekstu toga, izrazio je svoju spremnost za dalju suradnju po svim pitanjima, a naročito kada je riječ o dijaspori i istaknuo da će nastojati informirati nadležne institucije o tome koliko je projekt “Dijaspora za razvoj” do sada pridonio razvitku lokalne zajednice i da sukladno tome korigira i Odluka Vlade RS.

Kompanija „Austronet“ proizvodi mreže za različite potrebe, odnosno reklamne mreže za teniske terene, te zaštitne mreže u građevinarstvu. Kompanija surađuje s velikim građevinskim brendovima u svijetu i izvozi 97% ukupne proizvodnje. Trenutačno u firmi je uposleno oko 90 osoba, a više od polovice su žene. Firma Cromex, koja djeluje u metalnoj industriji, s trenutačno uposlena 34 radnika, čak 80 posto svojih proizvoda plasira na tržišta Švicarske, Njemačke, Austrije i Italije. U općini Sanski Most izaslanstvo je posjetilo firme CNC Lab i GAT d.o.o. koje u sklopu projekta D4D realiziraju aktivnosti na prijenosu znanja i vještina iz dijaspore, kao i uvođenju novih tehnologija čime pridonose unaprjeđenju konkurentnosti u BiH i stvaranju novih radnih mjesta.

CNC Lab i GAT d.o.o. utemeljene su uz pomoć ljudi iz dijaspore i izrasle su u renomirane firme u metaloprerađivačkom sektoru koje gotovo ukupan proizvodni asortiman plasiraju na inozemno tržište. U firmi CNC Lab, u cilju unaprjeđenja kvalitete radne snage, program obuke radnika završilo je 15 nezaposlenih osoba, od kojih je deset zasnovalo radni odnos.

Predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske i UNDP održalisu sastanak s Farisom Hasanbegovićem, načelnikom općine Sanski Most, na kojem je razgovarano o pitanju suradnje s dijasporom i značaju realizacije projekta “Dijaspora za razvoj” za lokalnu zajednicu. Općina Sanski Most odavno je prepoznala dijasporu kao ogroman potencijal i usmjerila je svoje aktivnosti na projekte povezivanja dijaspore s razvojem lokalne zajednice.

Terenska posjeta partnerima u ove tri općine pokazala je da se projekat D4D uspješno realizira, a uspješni primjeri posjećenih firmi, koje i dalje razvijaju i otvaraju nova radna mjesta, konkretan su rezultat nastojanja Vlade Švicarske da pomogne BiH.

Sudjelovanje dijaspore iz BiH u Švedskoj u trgovini i poduzetništvu u BiH

Veleposlanstvo Švedske u BiH, u suradnji sa Vanjskotrgovinskom komorom BiH, organiziralo je 06. lipnja 2018. godine u Sarajevu konferenciju na kojoj je razgovarano o trgovinskim odnosima BiH i Švedske, iskustvima švedskih poduzetnika i kompanija u BiH, mogućnostima proširenja poslovnih prilika s obzirom na EU integraciju BiH, kao i ulogi dijaspore u razvijanju trgovinskih odnosa između BiH i Švedske.

Konferenciju su otvorili veleposlanik Švedske u BiH Anders Hagelberg, predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Ahmet Egrlić i zamjenik ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mato Franjičević.

U panelima su sudjelovali predstavnici Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, FIPA-e, Vijeća stranih investitora u BiH, APU mreže – organizacije dijaspore u Švedskoj, akademskog sektora u BiH, te poduzetnici iz Švedske u BiH.

Posebna pozornost na konferenciji posvećena je poduzetnicima iz Švedske koji vode podrijetlo iz BiH, a koji realiziraju i razvijaju poslovne prilike u BiH, istodobno pridonoseći rastu i stvaranju radnih mjesta kako u BiH tako i u Švedskoj.

Konferencija je bila prigoda za poslušati poduzetnike iz Švedske koji vode podrijetlo iz BiH, čuti njihove priče i iskustva u realizaciji poslovnih prilika u BiH i razvijanju trgovinskih odnosa između BiH i Švedske. Njihove inicijative podstiču da se čini više kako bi se unaprijedili odnosi između dviju zemalja. Dijaspore je jedan od potencijala koji povezuje BiH i Švedsku i treba je koristiti u daljem razvoju ekonomskih i kulturnih veza.

U Švedskoj živi oko 70.000 osoba podrijetlom iz BiH, koje održavaju snažne veze između BiH i Švedske pridonoseći tako sveukupnoj bilateralnoj suradnji između dviju zemalja.